

1.2. Az alaptörvény-ellenességet igazoló okok az alábbiak

1.2.1.

Indítványozó álláspontja szerint az ügyében született ítéletek sértik a **tisztességes eljáráshoz való Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rögzített jogát**, ugyanis azokat az eljáró bíróságok nem törvényi rendelkezésekre (1959. évi IV. törvény 78. § (1) és (2) bekezdése) hanem kizárólag egy a jogalkalmazó által az ítélkezési gyakorlat egységességének elősegítése érdekében kimunkált kollégiumi állásfoglalásra (PK. 14. állásfoglalás) alapították, sőt annak szövegét is önkényesen kiterjesztően alkalmazták (az állásfoglalás által előírt vádirat, nyilvános tárgyalás és a nem jogerős ítélet mellett a jogsértés megvalósítása nélküli tájékoztatás körét önkényesen kiterjesztették a büntetőeljárás valamennyi iratára).

Indítványozó szerint az Alaptörvény által is biztosított személyiségi jogának (jó hírnévhez való jog) megsértése kapcsán folyó bírósági eljárásokban a bíróság a felekre kötelező döntését, ítéletét a törvényekre, törvényi előírásokra (kifejezetten §-okra) alapítva kell meghoznia, és ítélkezése során a jogvita eldöntésekor jogszabálynak nem minősülő jogalkalmazói állásfoglalások előírásait legfeljebb iránymutatóként alkalmazhatja.

Esetében sajnos ezen követelményt sem az első- sem a másodfokú bíróság sem a Kúria nem tartotta meg, valamennyi ítélet indoklásában az szerepel, hogy a döntés kifejezetten az úgynevezett PK. 14. számú kollégiumi állásfoglalás előírásaira alapozva került meghozatalra. Ráadásul ezen állásfoglalás szövegét sem helyesen alkalmazva, hiszen ezen állásfoglalás is előírja, hogy az érintett terhelt védekezését is be kell mutatni, amit alperes teljesen figyelmen kívül hagyott.

Indítványozó álláspontja szerint mindez sérti a tisztességes eljáráshoz való jogot – a jogbiztonság elvének bíróság általi mellőzésére is tekintettel –, ezért az ilyen alaptörvény-ellenes ítélet megsemmisítésének van helye.

1.2.2.

Indítványozó szerint továbbá a hivatkozott ítéletek azon okból is sértik az **Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését**, mert bár a bíróságok ítéleteiket a felek valamennyi kérelmére reflektáló, kellően részletes indoklással kötelesek ellátni, de az ítéletek ezen részletes, felperes által felvetett kérdésekre kiterjedő indoklást egyetlen esetben sem adtak.

A tisztességes eljáráshoz való jog keretein belüli indoklási kötelezettség ugyan nem jelenti azt, hogy a bíróságok ítéletüket minden egyes kérdésben aprólékos részletességgel lennének kötelesek megindokolni, azonban a bírói döntés indoklásának kellően részletesnek kell lennie ahhoz, hogy az érintett számára a döntés megfelelően értelmezhető legyen, az alapján megfelelően élhessen az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése által biztosított jogorvoslati jogával.

Indítványozóval, mint felperessel szemben büntetőeljárás volt (és jelenleg is van) folyamatban, amiben jelenleg még elsőfokú ítélet sincs. Ezen büntetőeljárás nyomozati bizonyítékai többek között szerepel egy a büntetőeljárásban tanúként szereplő személy (Benkő György) által állítólagosan készített hangfelvétel, melyen nevezett személy nem is felperessel, hanem egy felperestől független másik személlyel beszél, továbbá ugyanezen személy tanúvallomása.

Mind az elsőfokú mind a másodfokú bíróság, mind a Kúria ítéletében azt állapította meg, hogy ezen nyomozati bizonyítékok (hangfelvétel és tanúvallomás) alapján tette alperes indítványozóról a különböző súlyú bűncselekmények elkövetésével kapcsolatos tényállításokat, azonban ítéleteik indoklásában nem jelölték meg, hogy pontosan milyen formában és hol szerepelnek a sérelmezett alperesi tényállításokkal azonos szövegrészek a nyomozati bizonyítékokban.

Indítványozó pedig valamennyi bírósági szinten kihangsúlyozta, hogy alperesnek a személyéről tett tényállításai az általa közvetített tartalommal nem szerepelnek a nyomozati iratok között, nem

találhatóak meg ilyen formában a bírósági ítéletekben hivatkozott hangfelvételen illetve tanúvallomásban.

Ennek hiányában a jogszabályi rendelkezések (Ptk.) alapján úgy kell tekinteni, hogy az alperesi sajtószerv nem tudott eleget tenni bizonyítási kötelezettségének, az általa az indítványozóról tett sértő tényállítások valótlannak tekintendők, és mindez azzal kellene, hogy járjon, hogy a bíróság a személyiségi jogsértést megállapítja.

Látható tehát, hogy az indítványozó által érvényesített jog elbírálása szempontjából kardinális kérdés, hogy a róla tett alperesi tényállítások a keresetben sérelmezett formában és tartalommal szerepelnek-e a nyomozati bizonyítékokban, ugyanis a bíróságok erre figyelemmel fogadják el azokat valóznak, a sajtó ezen tevékenységét valóságként tájékoztatásnak.

Indítványozó álláspontja szerint nem „spórolható” tehát el az ítéletek indoklásából az egyes alperesi állításokat igazoló azon szövegrészletek feltüntetése, amelyek a nyomozati bizonyítékokban állítólagosan fellelhetők.

Amíg ugyanis a bírósági ítéletek indoklása nem tartalmazza szó szerint tételesen, hogy milyen szövegrészletekre alapozza a bíróság a kereset elutasítását (*pl. a hangfelvétel vagy a nyomozati anyag azon részletét, ami kifejezetten azt tartalmazza, hogy indítványozó illetve az általa vezetett csoport meg akarta ölni Lendvai Ildikót vagy épp Lapid Lajost*) addig indítványozó felperesként nem is kerülhet olyan helyzetbe, hogy vitathassa a valóságnak megfelelő közlésnek minősítést, azaz hiányzik az ítéletek megalapozottsága.

A fentiek ellenére egyik bírósági ítélet indoklásában sem lelhetők fel azonban ezen, az alperesi tényállításokkal azonos, azok valós voltát a bíróságok szerint emiatt alátámasztó szövegrészek (nincs példának okáért egyik bírósági ítéletben sem olyan bizonyíték szövegrész beidézve, mely szó szerint azt tartalmazza, hogy felperes Lendvai Ildikó vagy épp Lapid Lajos ellen merényletet tervezett. Ehelyett a bíróságok a hangfelvételen illetve tanúvallomásban szereplő dolgokat önkényesen továbbgondolták, az ott elhangzottakat továbbgondolták és saját következtetéseket vontak le azokból majd ezen saját következtetéseikkel támasztották alá az azon ítéleti álláspontjukat, hogy a sajtószerv minden esetben valós tényállításokat tett indítványozóról.

Indítványozó szerint azonban nem a bíróságok konkrét tartalmakkal alá nem támasztott következtetései, hanem a hangfelvételen illetve tanúvallomásban szereplő konkrét szövegrészek azok, melyekkel alperesi sajtószerv megfelelően igazolni tudta volna tényállításai valóságtartalmát és mentesülhetett volna a polgárjogi felelősség alól.

Az ítéletek tehát akkor feleltek volna meg a tisztességes eljárás követelményének, ha indoklásukban kifejezetten megjelölésre kerülnek, hogy a nyomozati iratok között hol találhatóak az alperes által tett tényállítások. Erre kiterjedő indoklást egyetlen ítélet sem tartalmaz, így azok sértik a tisztességes eljáráshoz való jogot és erre tekintettel is szükséges megsemmisítésük.

1.2.3.

Végül indítványozó álláspontja szerint az ítéletek sértik az **Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésében** előírt jó hírnév tiszteletben tartásának alkotmányos követelményét.

A Ptk. jó hírnévre vonatkozó rendelkezései alapján *A személyhez fűződő jogok védelme kiterjed a jóhírnév védelmére is. A jó hírnév sérelmét jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó, azt sértő, valótlan tény állít, híresztel, vagy való tény hamis színben tüntet fel.*

A más személyről történő valótlan és sértő tényállítás a törvény értelmében tehát sérti az érintett jó hírnévhez való személyiségi jogát.

Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint azonban bizonyos körülmények esetén a sajtó mentesülhet a valótlan tényállítás miatti polgári jogi felelősség alól.

Ezen mentesüléshez szükséges körülményeket a testület a 34/2017. (XII.11.) AB határozatában rögzítette.

Az AB határozat indoklása szerint „...a közéleti szereplők sajtótájékoztatóján a közügyek vitájának körében egymást érintően tett kijelentésekről hűen, saját értékelés nélkül tudósító, a közlések beazonosítható forrását egyértelműen megjelölő és a jóhírnevet esetleg sértő tényállításokkal érintett személy cáfolatának is helyet biztosító (vagy a válaszadás lehetőségét felkínáló) médiatartalom-szolgáltató a sajtószabadság által védett alkotmányos küldetését teljesíti, így e tevékenységét nem lehet a személyiségi jogsértés polgári jogi szankcióit megalapozó híresztelésként értékelni.” (AB határozat [50] bekezdés)

A bíróságok számára az Alkotmánybíróság fenti határozatában egy alkotmányossági teszt elvégzését írta elő, mely alapján a bíróságoknak vizsgálniuk kell a határozat által előírt körülmények (kijelentésekről hűen, saját értékelés nélküli tudósítás, közlések forrásának egyértelmű megjelenítése és érintett személy cáfolatának is hely biztosítása vagy válaszadást felkínálása a sajtó részéről) perbeli esetbeli fennálltát, és ha azok maradéktalanul fennállnak, akkor a testület szerint a sajtó még valótlan tényállítások közzététele esetén is mentesül a felelősség alól.

Indítványozó véleménye szerint azonban az eljáró bíróságok ítéleteik során nem alkalmazták a 34/2017. (XII.11.) AB határozatban előírt tesztet illetve ha az abban foglaltakra figyelemmel is voltak, annak előírásait megsértve hozták ítéleteiket.

A perbeli esetben ugyanis nem állnak fent maradéktalanul az AB határozat által előírt követelmények, mert az alperesi sajtószerv nem biztosított helyet indítványozó cáfolatának, illetve a válaszadás lehetőségét sem kínálta fel sem számára sem védője számára.

Indítványozó felperesként kérte annak bírói megállapítását, hogy az alperes eleget tett-e az Alkotmánybíróság által kimunkált (és egyébként a PK 14. számú állásfoglalásban is fellelhető) előírásnak, miszerint a jóhírnevet esetleg sértő tényállításoknál a sajtó köteles az érintett személy cáfolatának is helyet biztosítani, de mindennek vizsgálatát valamennyi bírósági fórum érthetetlen módon mellőzte, vagy nem megfelelően végezte el.

A bíróságok ítéleteik indoklásában egyetlen egyszer sem tértek ki indítványozónak azon felvetésére, hogy a polgárjogi felelősség alóli mentesüléshez kötelessége lett volna alperesnek a jóhírnév sértő kitételek kapcsán személyét is megszólaltatni vagy legalább ezt megkísérelni és amennyiben nem sikerül, akkor védőjét megkeresni.

Mindezzel egyúttal megsértették indítványozó Alaptörvény **XXVIII. cikk (1) bekezdésében** nevesített tisztességes eljáráshoz való jogát (megfelelő indoklási kötelezettség) is.

Indítványozó álláspontja szerint ezek is olyan mulasztások a bíróságok részéről, amik ítéleteik megsemmisítését szintén indokolják.

Az **Dr. Gaudi-Nagy Tamás** kérelem **2.** elbírálásában bízva tisztelettel:

Európa jogi szakjogász
Iroda: H-1095 Budapest, Gabona u. 10. II. em. 1.
Tel.: (36-1) 216-3088, Telefax: (36-1) 216-2261
E-mail: drgaudi@drgaudi.hu Http: www.drgaudi.hu
Adószám: 12284256 Kormányhivatal azonosító: 14938

Dr. Gaudi-Nagy Tamás
ügyvéd **2.**